

THƯỜNG THỨC TÔN GIÁO

Vài suy nghĩ về *Kinh Thánh*

NGUYỄN HẢI HOÀNH^(*)

Có thể ở ta nhiều người vẫn cho rằng *Kinh Thánh* là sách nói về giáo lý của Kitô giáo, thuần túy là sách tôn giáo, chỉ để các tín đồ Kitô giáo dùng mà thôi - mà tôn giáo lại là lĩnh vực nhạy cảm, từng bị gọi là “thuốc phiện của nhân dân”. Nói khác đi, họ nghĩ người không theo Kitô giáo thì không cần đọc *Kinh Thánh*.

Thực ra cách hiểu như trên chưa toàn diện.

Trước hết, *Kinh Thánh* có hai tên gốc: 1) Tiếng Hy Lạp là *Biblia*, nghĩa là “sách”; 2) Tiếng Latinh là *Scriptura*, nghĩa là “trước tác” “bài viết”, “bản thảo”, nói cách khác, nó hoàn toàn không có chút nào ý nghĩa thần thánh. Tiếng Anh đầu tiên gọi là *Bibleh*, về sau thống nhất gọi là *The Bible*, nghĩa là “sách kinh điển”.

Ta dùng từ *Kinh Thánh* là hoàn toàn theo cách gọi của người Trung Quốc. Ngày xưa, khi dịch *Cựu Ước toàn thư* và *Tân Ước toàn thư* ra chữ Hán, người Trung Quốc dịch thành “*Thần thánh điển phạm*” (Mẫu mực thiêng liêng) và “*Thiên kinh địa nghĩa*” (Đạo nghĩa muôn thừa); về sau, khi in gộp hai cuốn sách này thành một bộ sách, họ ghép hai chữ thứ hai lại thành “*Thánh Kinh*”, nghe nặng mâu sắc thần thánh, khiến người ta dễ hiểu lầm sách này chỉ là sách kinh điển của Kitô giáo.

Kinh Thánh gồm hai phần: *Cựu Ước* (Old Testament, 39 cuốn) và *Tân Ước* (New Testament, 27 cuốn), do hơn 40 tác giả viết trong suốt hơn 1600 năm từ thế kỉ XII trước CN cho tới thế kỉ II sau CN. Bản gốc *Cựu Ước* viết bằng tiếng Hebrew (nay gọi là Do Thái) và tiếng Aramaic (một ngôn ngữ của người Aram, tức Syria cổ), ra đời nhiều thế kỉ trước khi Giêsu xuất hiện, và được truyền miệng từ 5000 năm trước. *Cựu Ước - Giao ước cũ của người Hebrew với Thượng Đế* - là bộ sách Kinh điển của người Hebrew, thực tế là bộ sử của dân Hebrew, một dân tộc dẫn đầu văn hoá loài người. Người Hebrew chỉ tin một đấng tối cao duy nhất - Thượng Đế (God), được hiểu là một sức mạnh siêu nhiên sáng tạo ra tất cả (Tạo Hóa, the Creator), khái niệm ấy ngày nay ta chưa hiểu rõ song lại chưa thể phủ nhận - chứ không thờ một thần thánh nào có nguồn gốc từ con người. *Cựu Ước* rất ít mâu sắc tôn giáo, chứa đựng vũ trụ quan, nhân sinh quan cổ xưa nhất của nhân loại, rất đáng nghiên cứu.

Tân Ước - Giao ước mới với Thượng Đế, bản gốc viết bằng tiếng Hy Lạp, ra đời một thế kỉ sau khi Kitô giáo xuất hiện, tức rất muộn so với *Cựu Ước*, và nặng mâu sắc tôn giáo hơn; nó trình bày cuộc đời và học thuyết của Chúa Giêsu.

Thứ hai, Kinh Thánh là một bộ sách có

*. Nhà nghiên cứu, Hà Nội.

tính tổng hợp, một *bách khoa toàn thư* rất hữu ích trong việc nghiên cứu lịch sử, chính trị, pháp luật, kinh tế, khoa học kỹ thuật, y học, văn hoá của thế giới cổ đại; đặc biệt *Cựu Ước* giúp hậu thế hiểu về đời sống tinh thần vật chất của loài người thời kì sơ khai. *Kinh Thánh* còn là một *tác phẩm văn học đồ sộ*, di sản quý báu của nhân loại. Tính chất quan trọng của *Kinh Thánh* không chỉ thể hiện ở chỗ nó được in đi in lại với số lượng nhiều nhất thế giới, mà còn ở chỗ nó được các nhà nghiên cứu lịch sử, chính trị, văn hoá, triết học, tôn giáo, v.v... *quan tâm đọc và trích dẫn nhiều nhất*. Sau khi được dịch ra tiếng Anh, *Kinh Thánh* nhanh chóng được dịch ra nhiều ngôn ngữ khác (cho tới nay là 1800 loại ngôn ngữ), lưu truyền bao năm nay chưa bao giờ ngừng, có ảnh hưởng tới hàng nghìn triệu người kể cả người không theo tôn giáo nào. Riêng nước Mỹ hàng năm in khoảng 9 triệu bản *Kinh Thánh*.

Kinh Thánh là nguồn cảm hứng và trích dẫn của nhiều tác phẩm văn học nghệ thuật, lịch sử, triết học, v.v... trên toàn thế giới. Từ bức tranh *Bữa ăn tối cuối cùng* của Leonard de Vinci, tập thơ *Thần khúc* của Dante cho tới tiểu thuyết *Phục sinh* của L. Tôlstôi,... vô số tác phẩm văn học, nghệ thuật đều lấy nguồn từ *Kinh Thánh*. Các trước tác của C. Mác và Ph. Ăngghen trích dẫn *Kinh Thánh* hơn 300 lần, liên quan tới hơn 80 nhân vật trong đó. Bởi vậy *nếu không hiểu Kinh Thánh thì sẽ rất khó tìm hiểu văn minh Phương Tây* - nền móng văn minh

hiện đại, cũng rất khó hiểu về dân tộc Do Thái. Ngày nay ta kỉ niệm lễ Phục sinh, Giáng sinh..., ta thường nói Adam, Êva, ..., tất cả đều có nguồn gốc từ *Kinh Thánh*. Không đọc *Kinh Thánh* thì tất nhiên sẽ dễ nói sai, viết sai về các điển tích đó.

Có thể vì nghĩ rằng *Kinh Thánh* là sách riêng của Kitô giáo nên ở ta không nhiều hiệu sách có bán. Có lẽ do khâu phát hành? Người muốn tìm hiểu *Kinh Thánh* không biết mua ở đâu. Tuy rằng Toà Tổng Giám mục Hà Nội kết hợp Nhà Xuất bản Hà Nội hay Nhà Xuất bản Tôn giáo đã in cả chục nghìn cuốn *Kinh Thánh* bằng giấy tốt, bìa ni lông đẹp, nhưng chỉ phát hành trong nội bộ giáo hữu và chỉ in *Tân Ước* (nặng tính tôn giáo). *Cựu Ước* quan trọng hơn lại không được in riêng hoặc in chung trong một số cuốn *Kinh Thánh* khác, thật đáng tiếc.

Thiết nghĩ hệ thống xuất bản, phát hành của nhà nước nên xuất bản, phát hành *Kinh Thánh* (nhất là *Cựu Ước*) *như một tác phẩm văn hoá nghệ thuật*. Cũng nên biên soạn các sách hướng dẫn tìm hiểu giá trị văn hoá, lịch sử, khảo cổ... của *Kinh Thánh*. Việc tìm hiểu *Kinh Thánh* sẽ giúp chúng ta hiểu đúng đắn, toàn diện về văn minh Phương Tây nói riêng và văn minh nhân loại nói chung, giúp chúng ta hoà vào dòng chảy chung của văn minh toàn cầu, đồng thời thể hiện chúng ta biết tôn trọng văn hoá tôn giáo - một thành phần rất quan trọng của văn hoá loài người./